

TISKOVÁ ZPRÁVA

Dne 19. října 2011 v 10 hod. v kině MAT byly na tiskové konferenci představeny nové části projektu DĚTI 50. LET neziskové organizace Dokumenty, mládež & společnost o. s.

Kniha “Dcery nepřátel státu” Jany Švehlové - Roubíkové, PhD

Kniha vyšla na český knižní trh dne 18. 10. 2011, vydalo ji nakladatelství Columbus. Citace z knihy: “Autorce, Janě Roubíkové-Švehlové, narozené v roce 1943, bylo šest let, když jí StB zatkla otce, bývalého letce RAF. Vrátil se po tvrdých výsleších, monstr procesu a práci v uranových dolech až v roce 1959, když Janě bylo šestnáct. Toto, společně s nálepkou “dcery nepřítel”, vedlo k zákazu vyššího vzdělání a společenské izolaci. Právě to je základní kostra jejího osobního příběhu, soustředěného na její dětství a mládí. Univerzitní vzdělání v oboru psychologie získala až ve Spojených státech po ilegálním opuštění republiky. V americké Virginii, pár mil od Bílého domu, dnes žije se svým manželem, malířem abstraktního expresionismu, Tonym Švehlou, vnukem prvorepublikového politika Antonína Švehly. Jejich životní příběhy, symbolizující československé dějiny, se za oceánem osudově spojily... Jana obhájila v roce 1999 pro G. Washington University doktorandskou práci v oboru politické psychologie na téma psychologického vlivu perzekuce 50.let na dvanáct dcer politických vězňů 50. let. Vycházející kniha vznikla na bázi této doktorandské práce. Volné vyprávění dvanácti “dcer”, včetně autorky, při kterém občas běhá mráz po zádech, má vypovídající hodnotu právě díky své bezprostřednosti i detailům každodenního života. Kniha čtenáři přiblíží hrůzná 50. léta lépe, než dokážou historické či sociologické studie, a je velmi potřebná pro vyrovnání se s nedávnou minulostí naší země. O hrůzách 50. let toho již bylo napsáno dost, ale nikoliv z psychologického úhlu pohledu: jak uvězněním z politických důvodů trpěl nejen samotný vězeň, ale i celá širší rodina, z jejíž členů se rázem stali občané druhé kategorie. Taková kniha dosud na českém knižním trhu chyběla...”

Paní Švehlová je též autorkou myšlenky setkání, vzájemného poznání i konfrontace mezi dětmi muklů a dětmi bývalých čelních představitelů KSČ židovského původu, z nichž mnozí z byli vězněni a popraveni, jejich rodin často zůstali v koncentračních táborech 2. sv. války...

Distribuce svědectví do 2.700 škol ČR

Producentka audiovizuálních svědectví dcer politických vězňů 50. let “Dcery 50. let” Zuzana Dražilová informovala o v nedávné době zrealizovaném umístění pěti svědectví šesti Dcer politických vězňů (na třech oddělených DVD) včetně metodických materiálů pro pedagogy v tištěné i elektronické podobě, **do celkem 2.700 škol** - základních (1.704) a středních (899), i do několika univerzit z celé ČR (jedná se o více než polovinu v naší zemi existujících a fungujících škol). Režiséry audiovizuálních svědectví byli studenti FAMU. Školám byly tyto materiály odeslány na základě jejich potvrzeného zájmu v průběhu března až září 2011. Na distribučním projektu svědectví pracovala nezisková organizace Dokumenty, mládež & společnost, o.s. od února 2010.

Distribuce svědectví do zahraničí

Do konce roku 2011 skuteční nezisková organizace Dokumenty, mládež & společnost, o.s. rozeslání DVD (jednoho společného s anglickými, francouzskými, španělskými a českými podtitulky) se třemi svědectvími těchto Dcer: Ludmily Zouharové (49 min.), Ludmily Vaňurové (34 min.), Miroslavy Bočkové (15 min.) do tisíce různých organizací ve 23 různých zemích EU. K nim bude přiložen historický přehled v tištěné i elektronické podobě.

Do konce roku 2011 budou zmíněné materiály rozmístěny v 1.000 organizacích, jako např. univerzitách, knihovnách, neziskových organizacích apod., dvaceti tří zemí EU. Půjde o: 24 organizací v Rakousku, 18 v Belgii, 178 v Německu, 93 ve Francii, 192 ve Velké Británii, 33 v Irsku, 19 ve Finsku, 8 v Lucembursku, 17 v Portugalsku, 44 ve Španělsku, 17 ve Švédsku, 68 v Itálii, 17 v Řecku, 56 v Rumunsku, 23 v Maďarsku, 26 v Bulharsku, 11 ve Slovinsku, 14 v Estonsku, 15 v Lotyšsku, 18 v Litvě, 50 v Polsku, 20 v Dánsku a 39 v Nizozemí.

Audiovizuální svědectví dětí židovských komunistů

V další části tiskové konference byly promítnuty ukázky ze tří audiovizuálních svědectví natočených s Martou Slánskou, bratry Šlingovými a Janem Kavanem (celkem cca 15 min.), která jsou určena pouze pro archiv. Natáčení proběhla na konci roku 2010 a během první poloviny letošního roku. Režiséry i dalšími členy štábu (kameramani a zvukaři) byli studenti FAMU (byl zachován stejný koncept jako při realizaci svědectví dcer politických vězňů 50. let). Z patnácti hodin natočených materiálů vznikla stříhem tři půlhodinová svědectví. Po skončení projekce ukázkového snímku se ke svému natáčení i osudu vyjádřili: Marta Slánská, Karel Šling a Jan Kavan – všichni z nich byli osobně přítomní.

Citace ze svědectví Marty Slánské, dobře vystihující podstatu:

... Vždycky jsem věděla, že je tam takový to ALE... Ale na druhou stranu: JÁ JSEM JÁ, já mám své vlastní svědomí, já mám na svých účtech to, co já jsem udělala, já nejsem můj tatínek. S názorem, že vina rodičů přechází na děti, s tím asolutně nesouhlasím. Já mám své vlastní svědomí. Tatínek dělal věci tak, jak je dělal, měl k tomu své důvody a má svůj účet o tom, co bylo fair a co nebylo fair. Nebylo mi jasné, proč když je otec nazván zrádce, tak proč to padá i na další členy rodiny. Tehdy mi dávali hodně najevo, že jsem dcera zrádce, tudíž já jsem ta špatná, a tak se se mnou nemá nikdo bavit. Kuchařky v internaci říkaly: “Proč jí dáváte jídlo, měli by ji také pověsit!” Tehdy mi ta věta vůbec nedávala smysl, vůbec jsem tomu nerozuměla... Měla jsem v životě takový těžký období, kdy se mi najednou všechno z dětství vybavilo, musela jsem najít sebevědomí, chtít se životem bojovat... Pořád jsem byla hodně finančně nesamostatná, můj bratr mi do mých čtyřiceti přispíval na živobytí. Ale jednoho dne jsem si řekla, že založím firmu, letos jsme měli 15. výročí od jejího založení... Myslela jsem si, že nejsem schopná, a najednou jsem zjistila, že schopná jsem. Konečně jsem začala využívat všech svých schopností, které jsem do té doby nevyužívala. Firma má dnes 88 zaměstnanců, obrovský obraty atd. Nedávno mi jedna novinářka řekla: “To by na Vás byl Váš tatínek určitě hrdý!” Usmála jsem se a řekla: “Hmmm... tatínek by mi to znárodnil...”

TISKOVÁ KONFERENCE UMOŽNILA UNIKÁTNÍ SETKÁNÍ DĚTÍ DVOU ANTAGONISTICKÝCH SKUPIN MODERNÍCH ČESKÝCH DĚJIN, PRVNÍ SVÉHO DRUHU... Po skončení tiskové konference vzniklo společné foto všech Děť.

Záměr tiskové konference výstižně zaznamenal internetový deník iDNES: http://zpravy.idnes.cz/vas-otec-mi-vzal-tatu-dcery-muklu-pohledy-do-oci-potomkum-spicek-ksc-1jn-/domaci.aspx?c=A111019_154227_domaci_jw

V Praze, dne 20.10.2011. Zpracovala Zuzana Dražilová, producentka audiovizuálního projektu “Děti 50. let”, předsedkyně obč. sdružení DMS, o.s.